

Súčasnosc' a budúcnosť dotačného financovania EÚ

Jedným z prínosov členstva Slovenskej republiky v Európskej únii je fakt, že slovenské subjekty sa môžu rozvíjať aj s pomocou nenávratných finančných príspevkov z rozpočtu EÚ. Celý dotačný systém má niekoľko úrovní:

1. Dotačné schémy EÚ

2. niektoré Nástroje finančného inžinierstva - Finančné nástroje EÚ

3. Dotácie EÚ na národnej úrovni (Národný strategický referenčný rámec 2007 – 2013, Partnerská zmluva 2014-2020)

Doplňkovým zdrojom financovania projektov sú:

4. štátne dotácie na úrovni SR

5. granty medzinárodných a domácich nadácií, súkromných subjektov a pod.

V rozpočtovom období 2007 – 2013 bol dotačný systém stále značne neprehľadný a dokonca v priebehu obdobia vznikali nové schémy financovania rôznych projektov (napríklad finančné mechanizmy EÚ). V dôsledku finančnej krízy a poznatkom z dovtedajšieho čerpania fondov však Európska komisia zverejnila zámer dôslednejšie využívať dostupné finančné zdroje, zjednodušiť systém a využiť ho aj na podporu ekonomického rastu v Európe.

Na rozdiel od predchádzajúceho obdobia, kedy si národné vlády určili v tzv. národných strategických referenčných rámcoch svoje priority a ciele pri využívaní fondov, pre rozpočtové obdobie 2014 – 2020 Komisia najprv predstavila Stratégiu Európa 2020, potom na ňu naviazala svoje predstavy o rozpočte do roku 2020. Konkrétne v prípade dotačných systémov je najväčšou zmenou fakt, že je definovaný Spoločný strategický rámec EÚ (vychádza z Politiky súdržnosti EÚ 2014-2020), ktorý sa zameriava na presne definovaný a obmedzený počet tematických cieľov. Tento spoločný strategický rámec zadefinuje kľúčové aktivity pre fondy politiky súdržnosti EÚ, Európskeho poľnohospodárskeho fondu pre rozvoj vidieka a Európskeho fondu námorného a rybného hospodárstva za účelom napĺňania cieľov stratégie Európa 2020. Na základe Spoločného strategického rámca EÚ si členské štáty pripravujú tzv. Zmluvy o rozvojom a investičnom partnerstve (partnerské zmluvy).

Politika súdržnosti a z nej vyplývajúca spoločná stratégia sa zamerávajú na dva ciele:

1. Investovanie do rastu a zamestnanosti
2. Európska územná spolupráca

Na úrovni únie sú budú tieto ciele premietané do spôsobu využitia prostriedkov z Kohézneho fondu, Európskeho sociálneho fondu, Európskeho fondu regionálneho rozvoja, Európskeho poľnohospodársky fond na rozvoj vidieka, Európskeho fondu námorného a rybného hospodárstva. Motívom je zlepšenie koordinácie a harmonizácie využívania fondov EÚ.

Spoločné ciele sú potom na národnej úrovni premietnuté do národných regionálnych stratégií rozvoja a následne do partnerských zmlúv medzi národnou vládou a Komisiou. V zmluvách o partnerstve (nahradia Národný strategický referenčný rámec) budú zakotvené operačné programy, v rámci ktorých sa budú naplňať ciele Spoločného strategického rámca v miestnych podmienkach národného štátu. Okrem toho budú partnerské zmluvy obsahovať aj jasný záväzok národného štátu na dosahovanie cieľov EÚ a plnenie týchto záväzkov bude podmienkou pre čerpanie alokovaných zdrojov.

MEDIA COELI ®

Medzi tematické ciele Spoločného strategického rámca EÚ patria:

- výskum a inovácie
- informačné a komunikačné technológie
- konkurencieschopnosť malých a stredných podnikov
- prechod na nízkouhlíkové hospodárstvo
- prispôsobovanie sa zmene klímy – prevencia a riadenie rizika
- ochrana životného prostredia a účinnosť využívania zdrojov
- udržateľná doprava a odstraňovanie prekážok v rámci kľúčovej sieťovej infraštruktúry
- zamestnanosť a podpora pracovnej mobility
- sociálne začleňovanie (inklúzia) a boj proti chudobe
- vzdelávanie, zručnosti a celoživotné vzdelávanie
- budovanie inštitucionálnych kapacít a účinné orgány verejnej správy

Dôležitými procedurálnymi zmenami sú: zavedenie spoločných pravidiel pre používanie prostriedkov v rámci spoločného strategického rámca; možnosť financovania jedného programu z viacerých fondov (EFRR, ESF, Kohézny fond); a zjednodušený systém – zosúladené pravidlá v oblasti oprávnenosti a trvania, výraznejšie využívanie zjednodušených výdavkov, spájanie platieb s výdavkami, jednotné kontaktné miesto pre príjemcov, vyvážený prístup v oblasti kontroly.

V novom programovacom období sa tiež posilnia tzv. finančné nástroje (ELENA, JASPERS, JEREMIE, JESSICA, JASMINE a pod.) a umožní sa využívanie podobných alebo inovovaných finančných nástrojov prispôbovaných miestnym podmienkam.

Z nového dotačného balíka bude možné čerpať už od 1. januára 2014. Podmienkou je však prijatie rozpočtu EÚ v Európskom parlamente v lete 2013. Čo sa týka grantových schém EÚ a niektorých finančných nástrojov, tieto otvoria nové výzvy na predkladanie žiadostí už začiatkom roku 2014. V dotáciách na úrovni Slovenskej republiky, teda v rámci národného strategického rámca, reálnemu vyhláseniu výziev na predkladanie žiadostí musí ešte predchádzať viacero legislatívnych krokov (za predpokladu, že potrebná legislatíva bude schválená v Európskom parlamente do leta 2013):

- 4 mesiace po schválení všeobecného nariadenia bude v SR prijatý Spoločný strategický rámec (cca október 2013)
- do 3 mesiacov od prijatia SSR zašle Slovensko Európskej komisii partnerskú zmluvu (cca január 2014)
- SR predloží partnerskú zmluvu zároveň s operačnými programami s výnimkou programov Európskej územnej spolupráce, ktoré sa predkladajú do 6 mesiacov od schválenia Spoločného strategického rámca
- Európska komisia predloží pripomienky SR do 3 mesiacov od dátumu predloženia partnerskej zmluvy – cca apríl 2014
- v prípade zohľadnenia všetkých pripomienok Komisie bude schválená partnerská zmluva prostredníctvom Európskej komisie najneskôr 6 mesiacov po jej predložení SR (cca júl 2014)
- Európska komisia schváli každý operačný program najneskôr 6 mesiacov po jeho formálnom predložení SR za predpokladu, že všetky pripomienky Komisie boli uspokojivo zohľadnené (júl 2014)

Vyššie uvedené dokumenty nemôžu nadobudnúť platnosť pred 1. januárom 2014. V praxi to znamená, že s výnimkou veľkých projektov (cez TEN-T a pod.) bude možné očakávať výzvy najskôr v druhej polovici roku 2014. Jednotlivé úrovne dotačného systému sú podrobnejšie popísané v samostatných častiach materiálov spoločnosti MEDIA COELI ®.

verejne sprístupnené dielo MEDIA COELI ® podmienky: www.mediacoeli.sk

Váš konzultant: